

Kontaktperson:

Erling Berrum
TNS Gallup
Bank & finans avd.
t +47 23 29 17 60
f +47 23 29 16 01
e erling.berrum@tns-gallup.no
i www.tns-gallup.no

Onsdag, 19. mai 2004/ TNS Gallups Forventningsundersøkelse 2. kvartal viser:

Forventninger om høyere prisvekst og renteøkning blant næringslivsledere

Næringslivsledernes forventninger til den generelle prisstigningen på ett og to års sikt er oppjustert. Samlet sett tror nå næringslivslederne at prisstigningen om ett år blir 1,9 prosent og 2,6 prosent om 2 år. Dette er 0,3 prosentpoeng høyere enn hva de ventet i 1 kvartal. Samtidig forventer et voksende flertall av lederne en økning i rentene neste 12 måneder. Andelen som forventer at rentene skal stige har i målingen for 2. kvartal økt med hele 22,6 prosentpoeng til 68,6 prosent. Andelene som forventer at rentene skal forbli uendret eller falle er redusert med henholdsvis 14,0 og 9,3 prosentpoeng, ned til 27,8 og 2,1 prosent.

Andre enkeltresultater fra undersøkelsen:

Næringslivslederne:

Opplevd og forventet lønnsomhet bedre enn på lenge

Lønnsomhetsindeksene for siste og neste 12 måneder øker i 2. kvartal med henholdsvis 2,3 og 8,2 prosentpoeng, opp til 43,0 og 27,0 prosent. Ingen av indeksene har vært så høye siden vi startet målingene i 2. kvartal 2002.

Økonomiekspertene:

Flertall forventer at kronkursen vil være uendret om 12 måneder

Andelen økonomer i utvalget som forventer at konkurransekursindeksen vil styrkes på ett års sikt faller markant, fra 64,9 prosent i 1. kvartal til 38,9 prosent i 2. kvartal. Andelen som tror på at kronen målt ved konkurransekursindeksen vil svekkes på ett års sikt går på sin side noe opp, fra 10,8 prosent i 1. kvartal til 16,7 prosent i 2. kvartal. Samtidig øker andelen økonomer som forventer at konkurransekursindeksen vil være uendret, fra 24,3 prosent til 44,4 prosent, noe som betyr at et flertall av økonomene i 2. kvartal ikke forventer endring i kronkursen om 12 måneder.

Partene i arbeidslivet:

Arbeidslivsorganisasjonene forventer lavere lønnsvekst på lang sikt

Arbeidslivsorganisasjonenes samlede forventninger til årslønnsveksten om 5 år (de langsiktige forventningene) faller med 0,2 prosentpoeng fra 1. kvartal til 3,3 prosent i 2. kvartal. Estimater er det laveste siden vi begynte med målingene 1. kvartal 2002.

Husholdningene:

Stort flertall forventer høyere rente neste 12 måneder

Vi ser i 2. kvartal klare endringer blant husholdningenes forventninger til nivået på innskudds- og lånerenter i Norge de neste 12 måneder. Andelen som forventer en økning i rentene stiger med hele 19,5 prosentpoeng, fra 42,0 prosent i 1. kvartal til 61,5 prosent i 2. kvartal. Estimater er det høyeste som er oppgitt siden vi begynte med målingene 1. kvartal 2002. Samtidig reduseres andelen som forventer at rentene skal falle med 9,1 prosentpoeng, fra 14,7 prosent til 5,6 prosent. Andelen som forventer at rentene skal forbli uendret reduseres med 8,3 prosentpoeng, fra 36,2 prosent til 27,9 prosent.

Kommentarer til FU 2. kvartal fra ekspertpanel

Hilde Bjørnland, Postdoktor ved Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo:

Angående økonomiekspertenes svar:

Uforandret forventning til inflasjon men fortsatt forventning til styrket krone

Prisanslagene til økonomene er uforandret siden forrige måling, og indikerer en forventet prisstigning på 1,7 prosent om ett år, stigende til 2,2 prosent om to år og 2,4 prosent om fem år. Dette er nivåer under Norges Banks mål på inflasjon (2,5 prosent) og tyder på at det er liten frykt blant økonomieksperter for en eventuell overoppheting av norsk økonomi. Basert på disse forventningene skulle renten fortsatt kunne holde seg lav en stund fremover. Det er fortsatt forventning til styrket valutakurs (1 prosent på 12 måneders sikt).

Angående næringslivsledernes svar:

Næringslivslederne har imidlertid justert opp inflasjonsanslagene sine noe, til 1,9 prosent på ett års sikt og 2,6 prosent på to år. Det må imidlertid understrekes at næringslivets prisanslag stort sett har ligget over økonomieksperterens gjennom hele undersøkelsesperioden, og sammenlignet med faktisk inflasjon har begge grupper overvurdert inflasjon. I tråd med økte inflasjonsanslag er andelen av næringslivsledere som venter at renten vil stige også økende.

Usikker økonomisk oppgang...

Det er forventning til økonomisk oppgang å spore i lønnsomhetsindeksen til næringslivslederne, som har økt med 8 prosentpoeng siden forrige kvartal, til 27 prosent i andre kvartal 2004. Dette er det høyeste nivået som har vært registrert siden mai 2002.

Til tross for dette, har andelen av næringslivslederne som tror de vil ha flere ansatte de neste 12 månedene falt fra 33 prosent i 1. kvartal til 30 prosent i 2. kvartal mens andelen som tror de vil ha færre ansatte ligger stabil på rundt 15 prosent. Selv om trenden med oppsigelser kan gå mot en slutt, er imidlertid styrken på den økonomiske oppgangen usikker. Andelen som ikke vil endre antall ansatte har økt noe, til 54 prosent i 2. kvartal mot 50 prosent i 1. kvartal. Det er først når investeringene igjen tar seg opp, og oppgangen begynner å bite seg fast, at denne andelen vil synke samtidig med at andelen som vil ha flere ansatte vil øke.

Angående arbeidslivsorganisasjonenes svar:

...men forventning om høyere lønn på kort sikt

Det er en forventning til økning i årslønnen. Partene i næringslivet forventer en gjennomsnittlig årslønnsvekst for 2004 på 3,6 prosent i 2. kvartal, mot 3,4 prosent i 1. kvartal. men årslønnsveksten i 2005 er ventet å øke svakt til 3,3 prosent. På lang sikt (5 år) faller imidlertid forventet årslønnsvekst noe, til 3,3 prosent.

Tor Steig, sjefsøkonom i økonomisk politisk avdeling til NHO:

Angående næringslivsledernes svar:

På bakgrunn av dagens svært lave inflasjon er det ikke overraskende at bedriftene venter seg økt inflasjon de neste 12 månedene. Globaliseringens effekt på en liten, åpen økonomi er tydelig i undersøkelsen ved at høye råvarepriser har gitt økte prisforventninger til både innkjøp og utsalg. Mange bedrifter påpeker likevel at sterk konkurranse hindrer full prisoverveltning til forbrukerne. Fjorårets meget sterke krone gir fortsatt dempende effekt på innkjøpsprisene - og med økt usikkerhet om veksttaket i Europa, er det ingen grunn til å lukke døren for flere rentekutt i år.

Det passer godt med resultatene fra Næringslivets økonomibarometer at lønnsomheten er i klar bedring. Andelen bedrifter som vil øke sysselsettingen gikk noe ned fra forrige gang, og det kan tyde på at produktivitetsveksten har økt. Også vårt barometer er forsiktig optimistisk og venter ingen sysselsettingsboom i år.

Angående husholdningenes svar:

Et signal på at arbeidsmarkedet er i sakte bedring følger også av at husholdningene har noe større forventninger til lønnsveksten fremover. Lav inflasjon tilsier at nokså moderat lønnsvekst kan gi god reallønnsutvikling for husholdningene i år og neste år. Det er likevel et signal til bekymring for norsk konkurranseevne på sikt – og spesielt for neste hovedoppgjør i 2006.

Les hele undersøkelsen med tabeller og grafer:

Forventningsundersøkelsen blir samtidig med pressemeldingen lagt ut i sin helhet på våre nettsider under området [www.tns-gallup.no/bank og finans/økonomiske prognoser](http://www.tns-gallup.no/bank_og_finans/okonomiske_prognoser)

Om undersøkelsen:

TNS Gallup utfører på oppdrag fra Norges Bank kvartalsvise forventningsundersøkelser i Norge om inflasjons-, lønns-, valutakurs og renteutviklingen blant eksperter i finansnæringen og academia, partene i arbeidslivet, næringslivsledere og husholdningene. Bakgrunnen for undersøkelsen er at Norges Bank retter pengepolitikken inn mot et mål om lav og stabil inflasjon. Forventninger til den fremtidige prisutviklingen kan i seg selv spille en rolle for den faktiske prisutviklingen. En regelmessig spørreundersøkelse kan bidra til større innsikt i disse spørsmålene.

Undersøkelsen er hittil gjennomført 10 ganger. Økonomene innenfor academia, finansnæringen og partene i sentrale arbeidslivsorganisasjoner blir intervjuet via e-post hvert kvartal. Ekstrem observasjoner over 8 prosent er her holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen. Næringslivslederne og husholdningene blir på intervjuet via telefon. Her er ekstrem observasjoner over 11 prosent holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen. Den første undersøkelsen ble gjennomført i februar 2002. Undersøkelsen for inneværende kvartal er gjennomført i tidsrommet 3. mai til og med 9. mai 2004.